

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
14/00149-20

Vår dato
10.01.2018

FOs innspill på Prop. 169 L. Endringer i barnevernloven mv. (bedre rettsikkerhet for barn og foreldre)

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Mange av våre medlemmer jobber i barnevernet.

FO mener at endringene som foreslås i proposisjonen er gode og vil bidra til å styrke det faglige arbeidet i barneverntjenesten. Vi er svært glad for at det endelig foreslås å gi barn rett til nødvendige hjelpetiltak. Dette er noe som er anbefalt i flere NOUer og fagmiljøene har bedt om dette i mange år. FO støtter forslaget og mener det er svært viktig at komiteen vedtar denne endringen. I tillegg støtter FO:

- Endringene i lovens formålsbestemmelse (jf kap. 4)
- Styrking av barns rett til medvirkning, jf § 1-6 (jf kap. 6)
- Barnevernets plikt til å samarbeide med barn og foreldre (jf kap. 7)
- Barnevernets plikt til å vurdere om noen i barnets familie eller nettverk kan være fosterhjem, herunder at barnevernet skal legge til rette for bruk av verktøy/metoder for nettverksinvolvering (jf kap. 8)
- Barnevernets plikt til tettere oppfølging av barn og foreldre (jf kap. 9)
- Styrking av dokumentasjonskrav, og at henleggelse av undersøkelse skal være enkeltvedtak (jf kap. 10)

Når det gjelder barns medvirkning mener FO det er uheldig med forskjellige formuleringer om medvirkning i § 1-6 og § 6-3¹. FO mener at barnevernloven må ha likelydende ordlyd når det gjelder barns rett til medvirkning. Erfaring og tilsynsrapporter viser at barn fortsatt i for liten grad får medvirke i egen sak. Ny § 1-6 har en god formulering om barns medvirkning som tar på alvor alle barns rett til å medvirke uansett alder. Det fremstår lite logisk og svært uheldig at man i proposisjonen ikke velger å endre formuleringen i § 6-3. FO ber derfor om at § 6-3 endres slik at den får tilsvarende ordlyd som ny § 1-6.

FO er svært glad for at departementet i kapittel 11 snur i spørsmålet om hvilken kommune som skal ha ansvaret for barn som oppholder seg i utlandet. De foreslår nå at det er den kommunen der barnet sist var registrert bosatt som skal ha dette ansvaret. Dette er helt i tråd med det FO argumenterte for i høringssvaret, og vi støtter derfor forslag til ny § 8-5.

¹ (...) barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelse i sak som berører ham eller henne (...).

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Når det gjelder de foreslåtte endringene i reglene om opplysningsplikten i kapittel 14 er vi usikre på om de vil føre til ønskede endringer for å melde bekymring til barnevernet. NOU 2017: 5 Svikt og svik foreslår blant annet å utrede innføring av opplysningsrett til barneverntjenesten for de som i dag har en opplysningsplikt. Dette har FO ikke tatt stilling til, men vi er svært opptatt av at taushetsplikten ikke må være til hinder for god hjelp til barn, unge og deres familier. I vårt hørings svar til NOU 2017:12 støttet vi derfor en gjennomgang av reglene med mål om forenkling og tydeliggjøring. Dette mener vi fortsatt bør gjøres selv om vi støtter endringene som foreslås i kapittel 14.

En god proposisjon som har noen mangler

Selv om dette er en god proposisjon, mener FO at den har noen mangler. Vi er for det første kritisk til at ungdoms manglende rett til ettervern ikke behandles samtidig med barns rett til nødvendige barneverntiltak. For det andre mener vi at proposisjonen i kapittel 16 i liten grad tar innover seg at mange barneverntjenester allerede i dag ikke har rammer til å oppfylle lovens krav, og derfor vil slite enda mer etter disse endringene. I tillegg mener vi at proposisjonen ville ha styrket seg ved å legge frem forslag om en mer barnevennlig klageadgang.

Ettervern

FO er svært positiv til at man foreslår å gi barn rett til nødvendige barneverntiltak i proposisjonen. Vår kritikk mot dette lovforslaget da det ble fremlagt i NOU 2016:16 handlet om at det ikke inkluderte ungdommers rett til ettervern. Heller ikke i lovforslaget i proposisjonen gis ungdommer rett til ettervern. FO mener det er paradoksalt at mens resten av lovforslaget i NOUen, og nå i proposisjonen, bærer preg av barns rett til hjelp, så endres ikke nåværende formulering om ettervern. Ungdom som mottar hjelp fra barneverntjenesten før fylte 18 år, har i dag ingen rett på fortsatt støtte fra barnevernet etter fylte 18 år. Barnevernet har imidlertid plikt til å vurdere ungdommens behov for hjelp og støtte. Ettervernet er altså noe barneverntjenesten skal vurdere fremfor noe den unge selv har rett til. Barn og unge som har fått hjelp fra barnevernet er svært ofte i en særstilling hva gjelder behov for oppfølging i overgang til voksenlivet². Derfor bør ungdom over 18 år ha rett til oppfølging på lik linje med barns rett til hjelp og beskyttelse. Ungdom som takker nei til etterverntiltak må få ombestemme seg. Vi vet at det er svært ulik praksis slik at mange unge ikke får slik mulighet nå. FO mener ungdom må få lovfestet rett til ettervern frem til og med fylte 25 år.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

FO mener at proposisjonen i kapittel 16 ikke tar innover seg den faktiske situasjonen om ressursmangel i mange barneverntjenester. Endringene som handler om verdigrunnlag, barns rett til medvirkning, samarbeidsplikten, krav om tettere oppfølging og større krav til dokumentasjon er viktige for det faglige arbeidet som barneverntjenesten skal gjøre. Men disse kravene alene sikrer ikke kvaliteten. Mange kommuner sliter allerede med å oppfylle dagens lovkrav. Vi kjenner til flere kommuner hvor ansatte i barnevernet har ansvar for over 30 barn, noen opp mot 50 barn. I vår barnevernundersøkelse ga mange ansatte i kommunalt barnevern uttrykk for frustrasjon over ikke å få gjort jobben sin så godt som en ønsker. Nesten 80% av svarene handlet om for lite tid, for stor arbeidsmengde eller manglende kapasitet til å gjøre en god jobb. Også andre undersøkelser peker på manglende tid som et hinder for å gjøre jobben sin på en god måte. Juhasz og Skivenes³ viser at barnevernsarbeiderne peker på misforhold mellom tid og antall barn de har ansvar for som største barriere i arbeidet.

² Veronica Paulsen (2017). *Overgang til voksenlivet for ungdom i barnevernet*. Doktoravhandling ved NTNU

³ Ida Juhasz og Marit Skivenes (2016). *Barrierer i forberedelse av sak om omsorgsovertakelse: en sammenligning av barnevernsansattes erfaringer i fire land*. <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13691457.2016.1256868>

FO mener staten har overordnet ansvar for at barn får hjelpen de har krav på. Nok ansatte i barneverntjenesten er helt avgjørende for å sikre dette. Det er det ikke i dag. FO mener det må prioriteres en reell økning av øremerkede midler på 250 millioner kroner til barnevernstjenesten i budsjettet for 2019, og en flerårig opptrappingsplan for det kommunale barnevernet. Akkurat som i barnehagen og skole bør det innføres en bemanningsnorm. FO mener en ansatt ikke bør ha ansvar for mer enn 9-15 barn samtidig.

Barnevennlig klageadgang

FO mener at en reell klageadgang for barn er en viktig forutsetning for å sikre at dette blir en rettighetslov. Vi er derfor skuffet over at man beholder dagens ordning for klagebehandling. Denne fremgangsmåten er lite tilgjengelig for barn og unge, og vi stiller spørsmål ved om klageadgangen blir reell. Barn og unge må få mulighet til å fremsette sin klage muntlig, og det bør lages en ordning der de ikke må gå igjennom sin saksbehandler.

Med vennlig hilsen

Sign.

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign.

Tonje Wejden
Rådgiver